

har sagt, at jeg ikke tror, man skal gjennemføre noget Lovforslag om Menighedens Indflydelse paa Valget af dens Præst, før man har faaet en Lov om Præsternes Lønning, idet den modsatte Fremgangsmaade vistnok kunde komme til at virke uheldig paa den sidstnævnte Lov. Jeg tror, at der hovedsagelig ligger noget Forkert i det Forhold, som er blevet fremhævet af den høitærede Minister, nemlig, at Præsterne staa som en Halvhed, eller maaske rettere ere i en dobbelt Stilling, idet de dels skulle være Kirkens Embedsmænd og dels Statens; men ved at følge det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds vilde vi gjøre Præsterne tredelte, idet de da ogsaa vilde blive Menighedens Embedsmænd. Det forekommer mig at være meget uheldigt, at visse Embedsmænd skulle være i en saadan delt Stilling, og derfor mener jeg, at det, hvorpaa vi hovedsagelig skulle gaa løs, er, at Præsterne ligesom andre Embedsmænd kun blive een Slags Embedsmænd, enten Statens eller Menighedens eller Kirkens. Det forekommer mig ogsaa, at de, selv om de lønnes af Staten og betragtes som dennes Embedsmænd, meget godt kunne udføre den Gjerning, de have i Folketirken; thi man lægger jo her Hovedvægten paa, at det er Flertallet i Menigheden, for hvem de skulle være Sjælespørgere, medens man i Henseende til Mindretallet er staaet ind paa en anden Vej, idet man har sagt: Naar I løse Sognebaand og selv lønne en Præst, skulle I faae Indflydelse paa Valget af ham. Det forekommer mig, at der er en vis Lighed imellem Præstens og Skolelærers Stilling, skjøndt denne endnu ikke er saa ganske klar; men der er dog ogsaa den Forskjel, at Skolelæreren lønnes af Kommunen og derfor nærmest maa anses som kommunal Bestillingsmand. Jeg kan som sagt ikke komme hørt fra, at Præsten enten maa være Menighedens eller Statens Embedsmænd. Naar det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds mente, at man kunde sige til Menigheden: Der have I Tienden, og nu skulle I for Eftertiden selv lønne Overs Præster, vil jeg spørge: Hvor er Grændsen for Menigheden? Man har tidligere begrændset denne ved Sognebaandet; saavidt jeg har kunnet se, har dette været den eneste Grændse for Sognenemenigheden; men nu har man jo sagt til Menighedsmedlemmerne: I kunne løse Sognebaand og gaa til en anden Præst, ja, I kunne endog i visse Tilfælde benytte denne Præst i Overs egen Sogneskifte. Dette har medført, at man ikke nu for Liden har noget bestemt Begreb om, hvor Grændsen er for Menigheden; men er det Tilfælde, forekommer det mig ogsaa, det vilde være aldeles forkert at gaa frem paa den af det ærede Medlem anbefalede Maade. Skulde det derfor ikke være det Fornuftigste at enes om den Tanke, at de Præster, der ansættes af Staten, og som lønnes af den, ogsaa maa betragtes som Statens Embedsmænd? — Tilgeoverfor det Punkt, at Tienden og Andet, som hidtil har været anvendt til

Præsternes Lønning, ikke har været opført paa Finantsloven, anførte den høitærede Minister, at man her var gaaet frem i Lighed med, hvad der var sket med Hensyn til de juridiske Embedsmænds Sportler, idet disse ikke vare blevene optagne paa Finantsloven, før vi havde faaet en særlig Lov, der ordnede hele dette Spørgsmaal; men vi have dog et bestemt Tilfælde, hvori man er gaaet anderledes frem, nemlig med Hensyn til Bispetienderne, og jeg vil spørge ærede Medlemmer, om disse Tiender have noget Særegent fremfor Præstetienderne? Jeg tror det ikke, og kunde man altsaa i sin Tid optage Bispetienderne paa Finantsloven, forekommer det mig, at man med ligesaa god Ret maa kunne optage Præstetienderne derpaa. Derfor det foreliggende Lovforslag ikke skulde komme videre, end det hidtil er kommet, er det meget muligt, at man tilsidst kommer til at gaa den Vej, jeg nu har antydnet, og jeg vil nok spørge, om man tror, at den Modstand, som reises derimod af Regjeringen og Landsthinget, vil kunne holde sig i Længden, saafremt Statsmaskineriet skal gaa. Jeg kan ikke se, at der i vor Forfatning er Noget som helst, der strider imod at optage Præstetienden paa Finantsloven paa samme Maade, som Bispetienden nu er optagen derpaa, og jeg vil derfor meget ønske, at man vil gjøre alt Muligt for at faae det foreliggende Lovforslag fremmet; jeg vil ønske, at baade den høitærede Minister og det andet Thing ville gaa ind paa en Overenskomst, saaledes at vi endelig kunne faae denne Lov igjennem. Derom opgiver jeg ikke Haabet, og jeg vil gjentage, at jeg mener, at denne Lov maa gaa igjennem, før vi faae en Lov om Meddelagtighed i Præsternes Ansættelse og en Lov om Tiendens Aflysning. Jeg vil derfor som sagt ønske, at dette Lovforslag maa gaa videre og maa finde Tilslutning, især en saadan Tilslutning fra Ministerens Side, at han endog vil virke betydelig paa det andet Thing, for at faae det til at gaa ind paa et andet Grundlag end det, hvorpaa man hidtil er gaaet ind.

D. Hansen: Naar det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (Kjær) synes at ville, jeg vil ikke sige paadutte mig, men i alt Fald forudsætte, at det var min Mening med Hensyn til Præsternes Lønning fuldstændig at overlade Alt til Menigheden, og navnlig at forære Menigheden Tienden paa en saadan Maade, at Menigheden igjen forærede den til Tiendeyderne, saa er han meget langt fra at have opfattet min Mening. Da jeg sidst havde Ordet, sagde jeg, at jeg vilde fatte mig i Korthed, og det er da maaske min Korthed, som er Skyld i Misforstaaelsen. Jeg har for mit Vedkommende ikke den fjerneste Tilhyldighed til at estergive de Private en saadan Byrde, der engang er lagt paa deres Eiendomme i offentlige Tiemed; jeg vil hverken estergive Tiendeyderne Tienden til Fordel for deres private Sommer — i alt Fald ikke uden fuld Erstatning